Forskningsförslag Bostad 2026: Planering för en mer jämlik regional bostadsförsörjning och regional utveckling i Stockholmsregionen

Institutionen Samhällsplanering och miljö, KTH.

Bostadsmarknaden i Stockholmsregionen har flera utmaningar, som bland annat rör tillgång till bostäder generellt, med en kombination av bristande utbud (antal, storlek, typ) och i det befintliga beståndet höga prislägen på bostadsrätter och småhus/villor samt höga hyror i nyproduktion av hyresrätter. Detta innebär utmaningar både för nuvarande invånare att hitta en lämplig bostad samt för potentiella inflyttare, vilket i sin tur ger utmaningar för näringsliv och offentlig sektor att rekrytera personal. Villkoren på bostadsmarknaden påverkar idag i hög grad framförallt låg- och medelinkomsttagares förutsättningar att hitta bostäder som uppfyller deras behov och önskemål om exempelvis storlek och avstånd till arbete och skola, inom sina ekonomiska ramar. Detta leder långsiktigt till ytterligare fragmentering av boendemönster och undanträngningseffekter. Sammantaget påverkar detta i förlängningen regionens kompetensförsörjning, utvecklingskraft och livsmiljö.

Upplägg
I projektet kommer vi att behandla tre aspekter som vi ur ett regionalt perspektiv ser som avgörande för att skapa en regional balans och mer jämlik bostadsmarknad långsiktigt: kommunernas roll i ett regionalt perspektiv utifrån deras respektive bostadsmarknader; bosättningsmönster, flyttkedjor och bostadskarriärer; samt pendlingsmönster för att förtydliga kopplingen mellan bostads- och arbetsmarknad.

Fokus är på individ- och hushållsperspektiv i interaktion med bostads- och arbetsmarknaderna. Hushållens situation, exempelvis ekonomiskt, yrkes- och utbildningsmässigt, deras position i en s.k. bostadskarriär och i arbetslivet, påverkar bosättnings- och resemönster och flyttkedjor. Vi ser flyttkedjor som planerarens/samhällets perspektiv, med mål om bättre matchning och balans, men där det inte finns självklara utfall i praktiken. Sammantaget behövs därför hushålls- och individperspektivet för att bättre kunna förstå olika gruppers förutsättningar på bostadsmarknaden och kopplingen till förutsättningar för kompetensförsörjning och regional utveckling.

Forskningen kommer att fokusera på Stockholmsregionens bostadsmarknad som helhet, och vilka olika delbostadsmarknader som finns och vad som karaktäriserar dem och hur de relaterar till varandra. Vi utgår från att regionen utgör en arbetsmarknadsregion, och anlägger ett systemperspektiv på samspelet mellan bostads- och arbetsmarknad. En ytterligare utgångspunkt är att se delbostadsmarknaderna som ett utfall av de lokala förutsättningarna och platsegenskaperna geografiskt och funktionellt. Hur påverkas de exempelvis av lokalisering av arbetsplatser och samhällsservice, tillgång till kollektivtrafik och utbudet av olika boendeformer, i relation till individer och hushålls förutsättningar. Vi kommer inte här gå in på de förutsättningar för bostadsmarknaden som formas genom nationell politik eller ekonomiska drivkrafter för näringslivets etablering och andra aspekter av arbetsmarknadens utveckling.

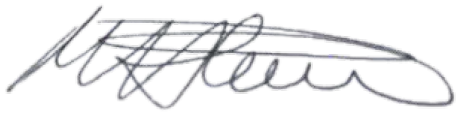
Genomförandet bygger på sammanställning av befintliga studier, offentliga underlag och statistik samt en registerstudie. Komplettering sker med intervjuer nyckelaktörer samt ett urval boende.

Forskningen kommer utifrån detta diskutera hur alternativa strategier kan utvecklas för en mer innovativ bostadsmarknad, och på vilket sätt den regionala planeringen kan stärka en sådan.

Leverans
Delleverans maj/juni enl ök presentation möte/seminarium
November: Presentation enl ök presentation möte/seminarium
December: Rapport med rekommendation

Bemanning och budget
Ansvariga forskare: Marcus Adolphson, Jonas Bylund (båda Avd Urbana och regionala studier), Daniel Jonsson (Avd Transport och systemanalys).
Budget: 1 000 tkr (lönekostnader inkl lokaler, ca 900 tkr, ca 100 tkr registerdata hushåll SCB)
Brödtext

Inlämnat av

Maria Håkansson,

prefekt

Institutionen samhällsplanering och miljö

e-post: mbh@kth.se

Telefon 08-790 92 80 alt 0708430842